

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ДЛ ГУМАНІТАРНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
та освітньої діяльності
Тетяна ФЕДІРЧИК
« 07 2024 » 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ІНОЗЕМНА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПІЛКУВАННЯМ»
(обов'язкова)

Освітньо-професійна програма: Богослов'я

Спеціальність: *041 Богослов'я*

Галузь знань: *04 Богослов'я*

Рівень вищої освіти *перший (бакалаврський)*

Філологічний факультет

Мова навчання *англійська*

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спілкуванням» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Богослов'я» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 041 – Богослов'я, галузі знань 04 – Богослов'я, затвердженою Вченою радою Чернівецького національного університету (протокол № 4 від 24 квітня 2023 року).

Розробник: Гоменюк Ольга Ярославівна, асистент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів, доктор філософії з галузі знань “Освіта/Педагогіка”

Викладач: Гоменюк Ольга Ярославівна, асистент кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів, доктор філософії з галузі знань “Освіта/Педагогіка”

Погоджено з гарантом ОПП і методичною радою філологічного факультету
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 р.

**Голова методичної ради
Філологічного факультету**

Алла АНТОФІЙЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 р.

**Завідувач кафедри іноземних мов
для гуманітарних факультетів**

Наталія ГОЛОВАЦЬКА

Схвалено:
науково-методичною радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Протокол № 1 від 12 серпня 2024 р.

Голова науково-методичної ради

Тетяна ФЕДІРЧИК

Мета навчальної дисципліни: Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення мови на побутовому, культурологічному та професійному рівнях; практичне володіння іноземною мовою на автономному рівні, необхідному для ділового та професійного спілкування, реалізація на письмі комунікативних намірів, пов'язаних з виробничими умовами фаху; досягнення здобувачами рівня знань дипломованого спеціаліста, який забезпечить можливість застосування іноземної мови у практичній діяльності.

Завдання вивчення навчальної дисципліни: Основними завданнями вивчення дисципліни є участь в усному мовленні англійською мовою, реалізація комунікативних намірів на письмі (ділове листування, оформлення спеціалізованої документації, статті, реферати, тощо); робота з іншомовними джерелами загального-побутового та професійно-виробничого характеру; участь в бесідах англійською мовою в обсязі тематики, передбаченої програмою.

Пререквізити: дисципліна в ЗСЗО “Англійська мова”.

Постреквізити: “Професійна іноземна мова”.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 04 «Богослов'я» за спеціальністю 041 «Богослов'я», вивчення дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська)» сприяє формуванню наступних *загальних* (далі – ЗК) та *спеціальних* (далі – СК) *компетентностей* та *програмних результатів навчання* (далі – ПРН):

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою (за професійним спрямуванням).

ЗК 05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 07. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 08. Здатність працювати автономно.

ЗК 09. Здатність працювати в команді.

СК 01. Здатність здійснювати аналіз текстів Святого Письма, священних текстів та богословської літератури із застосуванням методів богослов'я та інших наук.

СК 02. Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах.

СК 03. Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійноправові практики.

СК 06. Здатність розпочинати і проводити діалог із виразниками різних богословських традицій та представниками суспільства.

СК 07. Здатність вести просвітницьку діяльність в галузі богослов'я.

СК 08. Здатність проводити консультативну і експертноаналітичну діяльність в галузі богослов'я.

СК 09. Здатність організувати представницько-посередницьку діяльність в галузі богослов'я.

СК 10. Здатність застосовувати богословські знання та навички в практичній богослужбовій і позабогослужбовій діяльності.

ПРН2. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами.

ПРН4. Аналізувати інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати інформацію.

ПРН5. Використовувати сучасні технології, зокрема цифрові, для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН6. Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я.

становлення.													
ЗМ3	30		15			15							
Змістовий модуль 4. Церковні таїнства.													
Тема 7. Таїнство хрещення.	15		7			8							
Тема 8. Таїнство вінчання. Таїнство сповіді/покаяння.	15		8			7							
ЗМ4	30		15			15							
Разом за 2-ий семестр	60		30			30							
Змістовий модуль 5. Порядок церковних богослужінь. Ікона у православній традиції.													
Тема 9. Свята Літургія. Порядок церковних богослужінь.	15		7			8							
Тема 10. Ікона у православній традиції.	15		8			7							
ЗМ5	30		15			15							
Змістовий модуль 6. Священник та його парафія. Церковні свята.													
Тема 11. Священник та його парафія.	15		7			8							
Тема 12. Великі православні свята.	15		8			7							
ЗМ6	30		15			15							
Разом за 3-ій семестр	60		30			30							
Разом за 1-3 семестри	180		90			90							

Тематика практичних завдань

№	Назва теми	Год.
		Дф
Змістовий модуль 1 Тема 1:		
1.	Я вивчаю Богослов'я. Допоміжні дієслова.	2
2.	Розвиток усного мовлення на тему 1 модуль 1. Неправильні дієслова	2
3.	Релігійна освіта в Україні. Види запитань. Минулий неозначений час.	3
Змістовий модуль 1 Тема 2:		
4.	Моя спеціальність, її практичне застосування, предмет і цілі. Прислівники частотності в тепер. часах.	2
5.	Розвиток усного мовлення на тему 2 модуль 1. Питання в теперішніх часах.	2
6.	Світові релігії. Теперішній неозначений та тривалий часи. Дієслова <i>like / dislike</i> .	2
7.	Закріплення пройденого матеріалу. Модульна контрольна 1	2
Змістовий модуль 2 Тема 3:		
8.	Біблія. Старий Заповіт. Модальне дієслово <i>can</i> .	2
9.	Розвиток усного мовлення на тему 1 модуль 2. Запитання без допоміжних дієслів.	2
10.	Новий Заповіт. Тепер. тривалий та <i>be going to</i> для вираження майбутньої дії.	3
Змістовий модуль 2 Тема 4:		
11.	Людина і релігія. Дієслова <i>make / do</i> .	2

12.	Розвиток усного мовлення на тему 2 модуль 2. Модальні дієслова <i>can, have to, must</i> .	2
13.	Релігія та її значення в суспільстві. Теперішній доконаний час. Прислівники перф. часу.	2
14.	Закріплення пройденого матеріалу. Модульна контрольна 2	2
Змістовий модуль 3 Тема 5:		
15.	Життя Ісуса Христа. Дієслова + <i>-ing</i>	2
16.	Розвиток усного мовлення на тему 1 модуль 3. Дієслова + <i>infinitive</i>	2
17.	Християнство. Дієслова <i>was / were</i> . Минулий неозначений та тривалий часи.	3
Змістовий модуль 3 Тема 6:		
18.	Православ'я та історія його становлення. Прислівники <i>for, since, ever, never</i> .	2
19.	Розвиток усного мовлення на тему 2 модуль 3. Теперішній доконаний час.	2
20.	Цікаві факти про православ'я. Дієслова <i>may, might, will</i> .	2
21.	Закріплення пройденого матеріалу. Модульна контрольна 3	2
Змістовий модуль 4 Тема 7:		
22.	Святі Таїнства в житті Церкви. Структура <i>used to</i>	2
23.	Розвиток усного мовлення на тему 1 модуль 4. Дієслово + прийменник.	2
24.	Таїнство хрещення. Фразові дієслова.	3
Змістовий модуль 4 Тема 8:		
25.	Таїнство вінчання. Підрядні означувальні речення.	2
26.	Розвиток усного мовлення на тему 2 модуль 4. Кількісні займенники.	2
27.	Таїнство сповіді/покаяння. <i>Too much/ many, enough, very</i> .	2
28.	Закріплення пройденого матеріалу. Модульна контрольна 4	2
Змістовий модуль 5 Тема 9:		
29.	Свята Літургія. Неозначений Артикль. Винятки вживання.	2
30.	Розвиток усного мовлення на тему 1 модуль 5. Означений Артикль. Винятки вживання.	2
31.	Порядок церковних богослужінь. Ступені порівняння прикметників, прислівників.	3
Змістовий модуль 5 Тема 10:		
32.	Ікона у православній традиції. Пасивний стан в теперішніх часах	2
33.	Розвиток усного мовлення на тему 2 модуль 5. Пасивний стан в минулих часах	2
34.	Реліквії в православ'ї. Активний / пасивний стани в різних часах.	2
35.	Закріплення пройденого матеріалу. Модульна контрольна 5	2
Змістовий модуль 6 Тема 11:		
36.	Священник та його парафія. Тепер. перфектний час з прислівниками <i>just, already, yet</i> .	2
37.	Розвиток усного мовлення на тему 1 модуль 6. Речення з <i>when</i> .	2
38.	Церковна ієрархія. Речення умови I типу.	3
Змістовий модуль 6 Тема 12:		
39.	Великі православні свята. Пряма мова	2
40.	Розвиток усного мовлення на тему 2 модуль 6. Непряма мова	2
41.	Великдень: обряди, народні традиції. Речення умови 2 типу.	2
42.	Закріплення пройденого матеріалу. Модульна контрольна 6	2
	Всього	90

Самостійна робота студента

№	Назва теми	год.
1.	Написання есе з теми «Я вивчаю Богослов'я». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Допоміжні дієслова». «Минулий неозначений час», «Неправильні дієслова».	8
2.	Написання есе з теми «Моя спеціальність, її практичне застосування, предмет і цілі». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Теперішній неозначений та тривалий часи», «Прислівники частотності в тепер. часах», «Дієслова <i>like / dislike</i> », «Питання в теперішніх часах.»	7
3.	Презентація на тему «Біблія. Новий заповіт». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Модальне дієслово <i>can</i> », «Запитання без допоміжних дієслів», «Тепер. тривалий та <i>be going to</i> для вираження майбутньої дії».	8
4.	Презентація на тему «Людина і релігія». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Дієслова <i>make / do</i> », «Модальні дієслова <i>can, have to, must</i> », «Теперішній доконаний час. Прислівники перф. часу.»	7
5.	Перегляд фільму «Життя Ісуса Христа». Виконання лексико-граматичних завдань на закріплення тем «Дієслово + <i>-ing</i> », «Дієслово + <i>infinitive</i> », «Дієслова <i>was / were</i> », «Минулий неозначений та тривалий часи.»	8
6.	Презентація на тему «Православ'я та історія його становлення». Виконання лексико-граматичних завдань на закріплення тем «Прислівники <i>for, since, ever, never</i> », «Теперішній доконаний час», «Дієслова <i>may, might, will</i> ».	7
7.	Презентація на тему «Таїнство хрещення» Виконання лексико-граматичних завдань на закріплення тем «Структура <i>used to</i> », «Дієслово + прийменник», «Фразові дієслова».	8
8.	Презентація на тему «Таїнство вінчання. Таїнство сповіді/покаяння». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Підрядні означувальні речення», «Кількісні займенники», « <i>Too much/ many, enough, very</i> ».	7
9.	Презентація на тему «Свята Літургія. Порядок церковних богослужінь». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Неозначений Артикль. Винятки вживання», «Означений Артикль. Винятки вживання», «Ступені порівняння прикметників, прислівників». Декламування/спів молитви «Отче наш», «Богородице Діво».	8
10.	Презентація на тему «Ікона у православній традиції». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Активний / пасивний стани в різних часах».	7
11.	Презентація на тему «Священник та його парафія». Виконання граматичних завдань на закріплення тем «Тепер. перфектний час з прислівниками <i>just, already, yet</i> », «Речення з <i>when</i> », «Речення умови I типу».	8
12.	Презентація на тему «Великі православні свята». Виконання граматичних завдань на на закріплення тем «Пряма / непряма мова», «Речення умови 2 типу».	7
	Всього	90

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: контрольні роботи; лексико-граматичні тести; проекти (індивідуальні та командні проекти); есе; презентації результатів виконаних завдань тощо.

Форми поточного контролю

Формами поточного контролю є усна відповідь здобувачів вищої освіти, письмова робота (тестування, есе, анотація, твір, речення на переклад), виконання завдань в електронному курсі на платформі Moodle та ін. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірити рівень підготовленості здобувача вищої освіти, а також контролювати результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти та рівень виконання індивідуальних завдань (написання та виголошення рефератів, підготовка презентацій). Передбачено такі форми і методи поточного контролю:

опитування на практичних заняттях для перевірки результатів опрацювання лекційного матеріалу;

перевірка самостійної роботи;

проведення індивідуальних консультацій як для окремих здобувачів вищої освіти, так і груп здобувачів вищої освіти.

Оцінюючи знання здобувачів вищої освіти під час практичних занять, викладач послуговується такими критеріями:

рівень розуміння, ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу;

обізнаність з основною та додатковою літературами до теми;

уміння логічно, послідовно викладати матеріал;

уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії; загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Семестр 1-2

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Залік	Сумарна к-ть балів
ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3		ЗМ 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
6	9	8	7	8	7	9	6	40	100

Семестр 3

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)				Іспит	Сумарна к-ть балів
ЗМ 5		ЗМ 6			
T9	T10	T11	T12		
15	15	15	15	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Форми підсумкового контролю

Формами підсумкового контролю є залік (2 семестр), екзамен (3 семестр).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімального порогу рівня оцінки за кожним запланованим результатом навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється здобувачеві вищої освіти за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час заліку. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність здобувача вищої освіти на заняттях, активність здобувача вищої освіти під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Оцінку „А” (зараховано) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (90-100 балів) володіння програмовим матеріалом курсу.

Оцінку „В” (зараховано) отримує здобувач вищої освіти, який засвоїв навчально-програмовий матеріал у достатньому обсязі (80–89 балів), успішно виконав передбачені програмою завдання, засвідчив систематичний характер знань із дисципліни, але при конкретному аналізі допускає незначні неточності.

Оцінку „С” (зараховано) ставимо за порівняно повне і загалом правильне висвітлення здобувачем вищої освіти основних питань курсу (70–79 балів), знання та вміння викласти тему, однак у відповідях здобувачів вищої освіти допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну стрункість знань і свідчать про розуміння здобувачем вищої освіти матеріалу курсу.

Оцінки „D” (зараховано) заслуговує здобувач вищої освіти, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі (60-69 балів), необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, однак допускає у відповідях поодинокі грубі помилки.

Оцінку „E” (зараховано) ставиться за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання здобувачем вищої освіти програмового матеріалу (50-59 балів), однак це знання є неповним, поверховим, здобувач вищої освіти не зовсім точно трактує поняття і терміни, допускає неточності при викладі матеріалу; загалом здобувач вищої освіти володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.

Оцінку „FX” (незараховано) заслуговує здобувач вищої освіти, у знаннях якого є прогалини (35-49 балів), який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не володіє науковою термінологією, не зовсім розуміє значення конкретних теоретичних і практичних питань, який, однак, прагне покращити свої знання.

Оцінку „F” (незараховано) отримує здобувач вищої освіти, який набрав менше 35 балів, за неправильні або надто приблизні відповіді на поставлені запитання; обсяги практичних навичок такого здобувача вищої освіти недостатні для виконання фахових обов'язків, тобто він не спроможний продовжити навчання чи приступити до професійної діяльності після закінчення вищого навчального закладу без додаткових занять з цієї дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Детальна інформація щодо критеріїв оцінювання подана в нормативному документі на сайті кафедри (<https://liberall.chnu.edu.ua/kafedra/normatyvni-dokumenty/>)

Питання для самоконтролю та контролю знань з дисципліни
«Іноземна мова за професійним спрямуванням»

Лексичний блок	Граматичний блок
Я вивчаю Богослов'я. Релігійна освіта в Україні.	Допоміжні дієслова. Неправильні дієслова Прислівники частотності в теперішніх часах. Питання в теперішніх часах. Теперішній неозначений та тривалий часи. Дієслова <i>like / dislike</i> . Модальні дієслова <i>can, must, have to</i> . Запитання без допоміжних дієслів. Теперішній тривалий для вираження майбутньої дії. <i>Too much/ many, enough, very</i> . Теперішній доконаний час. Прислівники <i>for, since, ever, never</i> . Майбутній неозначений час. Майбутній тривалий час. Майбутній доконаний час. Дієслова <i>may, might, will</i> . Структура <i>used to</i> . Дієслово + прийменник. Фразові дієслова. Підрядні означувальні речення. Кількісні займенники. Неозначений Артикль. Означений Артикль. Винятки вживання артиклів.
Моя спеціальність, її практичне застосування, предмет і цілі. Світові релігії.	Ступені порівняння прикметників. Ступені порівняння прислівників. Пасивний стан в теперішніх часах. Пасивний стан в минулих часах.
Біблія. Старий Заповіт. Новий Заповіт.	Речення умови I типу. Речення умови 2 типу. Дієслова <i>take / do</i> .
Людина і релігія. Релігія та її значення в суспільстві.	Пряма мова. Непряма мова
Життя Ісуса Христа. Християнство.	
Православ'я та історія його становлення. Цікаві факти про православ'я.	
Святі Таїнства в житті Церкви. Таїнство хрещення. Таїнство вінчання. Таїнство сповіді/покаяння.	
Свята Літургія. Порядок церковних богослужінь.	
Ікона у православній традиції. Реліквії в православ'ї.	
Священник та його парафія. Церковна ієрархія.	
Великі православні свята. Великдень: обряди, народні традиції.	

Методи та освітні технології навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні (інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники), електронні навчальні платформи (Moodle, Classtime, Classroom), технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; самостійно-дослідницька робота, моделювання професійно-орієнтованих ситуацій, їх аналіз і вирішення (Case study).

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання

Оцінювання та визнання результатів неформального та/або інформального навчання з навчальної дисципліни відбувається згідно з [«Порядком визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»](#). В процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці навчальної дисципліни.

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність (викладача і здобувача освіти) під час вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на принципах співробітництва та академічної доброчесності. Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано документами:

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Чернівці, 2023)

<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Положення про виявлення і запобігання академічному плагіату у ЧНУ (Чернівці, 2024)

https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf.

Рекомендована література Базова (основна) література

1. Англійська мова для студентів спеціальності «Богослов'я» / упоряд.: Никіфорчук Ж.В., Лабінська Б.І. Чернівці, 2021. 268 с.
2. English for Theologians: English textbook for students of Orthodox theological academies and seminaries as well as students majoring in Religion Studies / ed. By N. Odarchuk. New York, 2020. 376 p.

Допоміжна література

1. Clare A., Wilson J. Speakout. Pre Intermediate. Students' Book. Pearson: Longman, 2022. 3d ed. 176 p.
2. Clare A., Wilson J. Speakout. Pre Intermediate. Workbook. Pearson: Longman, 2022. 3d ed. 95 p.
3. Murphy R. Essential Grammar in Use. Cambridge University Press, 2013. 319 p.
4. Paterson_K. Oxford Grammar for EAP: English grammar and practice for Academic Purposes. Oxford: OUP Oxford, 2013. 288 p.
5. Kaufman L., Stern T. The Blue Book of Grammar and Punctuation: An Easy-to-Use Guide with Clear Rules, Real-World Examples, and Reproducible Quizzes 11th Ed. New Jersey : Wiley, 2014. 224 p.
6. Sowton Ch. 50 Steps to Improving Your Grammar Study Book. Reading: Garnet Education, 2016. 272 p.
7. Vicary A. English for Academic Study: Grammar for Writing Study Book. Reading : Garnet Education, 2014. 240 p.

Інформаційні ресурси

1. <https://online.recoveryversion.bible/index.cfm>
2. <https://www.biblegateway.com/>
3. <https://www.biblestudytools.com/topical-verses/parables-of-jesus/>
4. <https://learnenglish.britishcouncil.org/>